

Kako im reći?

Svako je dijete posebno i treba individualizirani pristup. To znaju svi: roditelji, djedovi i bake, susjedi, odgajatelji i stručnjaci u predškolskim ustanovama. Manje je poznato da postoje djeca koja na empatične i individualizirane postupke ne odgovaraju na očekivan i željen način. Neka od njih imaju dijagnosticirano neko medicinsko stanje za koje je poznato da utječe na način učenja i razvoj, a neka i nemaju. Za ove posljednje se obično okrivljuje roditelje, odgajatelje i druge, djetetu bliske osobe, da ne posvećuju odgoju dovoljno pažnje, da ne znaju postaviti granice i sl.

Šesnaest godina rada u Kabinetu za ranu komunikaciju omogućilo nam je upoznavanje s brojnim obiteljima koje su živjele pod ovakvim optužbama. Roditelji su često i sami vjerovali da su zakazali, međusobno se optužujući tko je više kriv. A doista postoje djeca kod koje empatični i dosljedni odgojni postupci i sve ono što roditeljska brižnost i ljubav daju nisu dovoljni. Na razvojnim obilježjima i ponašanju djeteta vidimo da, usprkos uloženom trudu i svoj roditeljskoj inventivnosti, odgovarajućih promjena u ponašanju nema. Za promjenu je potrebno specijalizirano stručno znanje profesionalaca koje će na domišljen način biti predavano roditeljima, odgajateljima i pomagačima u vrtiću i ostalima koji se djetetom bave. Skupina djece o kojoj pišem su djeca s poremećajem iz autističnog spektra ili ona koja nemaju ovu dijagnozu, već dijagnosticirane teškoće socijalne komunikacije. Za njih ova zemlja nema dostatno razrađen sustav podrške, bili su u svojim obiteljima koje su se snalazile kako su znale s rastućim problemima sve do školske dobi. Ova djeca, kao i brojna druga mlađa djeca s razvojnim teškoćama, nemaju pravo na zajedničko odrastanje s vršnjacima. Razlog ne leži u tome da ona nisu poučljiva, jer to je svatko, nego samo u tome da uče na drugačiji način, a ponekad se i izgledom razlikuju od djece tipičnog razvoja. A priliku za zajedničko odrastanje ona itekako trebaju – socijalne vještine se ne uče u laboratoriju, za život u zajednici možemo se pripremiti samo unutar zajednice.

Projekt „Odrastimo zajedno“ pokrenuo je 2009. godine HURID. Uložili smo svo svoje stručno znanje i domišljatost u stvaranje rješenja za predškolsku djecu s teškoćama socijalne komunikacije i drugim razvojnim teškoćama. Nismo bili sami: na našoj su strani bili roditelji, brojni stručni suradnici i odgajatelji iz predškolskih ustanova i studenti-volonteri. MOBMS je prepoznao vrijednost projekta i financijski ga podržao. U prvoj godini projekt se provodio u pet hrvatskih gradova, a u 2010. su HURID-ovci u svojim gradovima pokrenuli lokalne projekte s istim ciljevima i udružili se u mrežu projekata pod nazivom „Mreža rane podrške“. „Odrastimo zajedno“ je postao zagrebački dio „Mreže rane podrške“, njezin najambiciozniji dio. Dobio je i podršku predsjednika Republike Hrvatske, prof. dr. sc. Ive Josipovića. Putem projekta uključeno je dvadesetero djece s teškoćama u razvoju koji su raspoređeni u 12 zagrebačkih vrtića. Pomagači koji su pružali podršku djeci u vrtićkoj skupini uključeni su u edukaciju kao i superviziju. Također, organizirane su i radionice za odgajatelje s ciljem da im se pruži podrška u svakodnevnom radu s djecom s teškoćama u razvoju.

I došla je 2011. godina – „Odrastimo zajedno“ nije dobio financijsku podršku od MOBMS-a. Odluka je došla u lipnju 2011., a projekt se provodi od siječnja. Postoje ugovori s vrtićima, postoji protokol uključivanja i pružanja podrške, sustav edukacije i podrške volonterima i osoblju vrtića. Radi se. Ljudsko odrastanje počiva na kontinuitetu i ne poznaje birokratsku dinamiku raspisivanja natječaja, pisanja projekata i prijavljivanja, iščekivanja rezultata... I sad dolazi pitanje iz naslova: „Kako im reći? Što uopće reći?“ Nismo našli prave riječi i zato smo korisnicima poručili: mi nastavljamo. Tko ne može nastaviti isključivo volonterski, mi ga razumijemo, privremeno neka pričekaj... nastavljamo raditi ovisno o broju volontera, nastavljamo tražiti rješenje za financiranje djelatnosti svjesni da se profesija ne obavlja volonterski, nego profesionalno.

Projektini tim i predsjednica UO HURID-a